

**เกณฑ์มาตรฐานผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน
เพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป
ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย**

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมทั่วไปทันตแพทย์ประจำบ้านต้องมีความเป็นวิชาชีพ (Professionalism) มีความสามารถทางวิชาชีพ (Professional competencies) และความชำนาญทางวิชาชีพ (Professional proficiencies) ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นวิชาชีพ (Professionalism)

1.1 ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ

- 1.1.1 ปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม
- 1.1.2 ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ตลอดจนผดุงเกียรติแห่งวิชาชีพ
- 1.1.3 ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
- 1.1.4 ตระหนักถึงประโยชน์และสิทธิของผู้ป่วยเป็นสำคัญ และดำเนินการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยจิตใจความเป็นมนุษย์
- 1.1.5 ตระหนักถึงข้อจำกัด และระดับสมรรถนะของตน รวมทั้งพิจารณาปรึกษาและ/หรือส่งต่อผู้ป่วยให้ได้รับการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม
- 1.1.6 ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพ

1.2 ด้านทักษะการสื่อสาร

- 1.2.1 ชักถาม พูดคุย อธิบาย หรืออธิบายกับผู้ป่วยอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ป่วย รวมถึงสอดคล้องกับหลักวิชาการ
- 1.2.2 สื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย ผู้ร่วมงาน และสาธารณชนอย่างเหมาะสม ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล และให้เกียรติ

1.2.3 ถ่ายทอดความรู้และทักษะในสาขาทันตกรรมทั่วไปแก่บุคลากรในวิชาชีพ และ/หรือ สาธารณชน
ตามความเหมาะสม

1.3 ด้านทักษะทางปัญญา

- 1.3.1 ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพในการดูแลผู้ป่วย
- 1.3.2 สืบค้น ประเมิน วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยอย่างเหมาะสม
- 1.3.3 รวบรวมและประเมินข้อมูลทางวิชาการ นำเสนอข้อมูลด้วยการเขียน และ/หรือ ด้วยวาจา รวมทั้งอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3.4 พัฒนาองค์ความรู้ด้วยการศึกษา ค้นคว้า หรือ วิจัย ให้เท่าทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีทางสาขาทันตกรรมทั่วไป หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.5 รายงานผลการวิจัยด้วยการนำเสนอด้วยวาจาในที่ประชุม หรือด้วยการเขียนรายงานเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ

1.4 ด้านทักษะการบริหารจัดการ

- 1.4.1 ทำงานเป็นที่ร่วมกับบุคลากรทางสุขภาพในการดูแลผู้ป่วยและพัฒนาองค์กร
- 1.4.2 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบจัดการข้อมูลในการดูแลผู้ป่วย การจัดระบบปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ
- 1.4.3 จัดระบบการดูแลรักษาผู้ป่วย การทำงานของทันตบุคลากร ตลอดจนสถานที่ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัย ปราศจากการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ
- 1.4.4 จัดระบบบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความรู้ความสามารถและความชำนาญทางวิชาชีพ

2.1 ความชำนาญทางวิชาชีพ (Professional Proficiencies)

- 2.1.1 ให้การบริหารทันตกรรมพร้อมมูล โดยมีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ตามหลักการบริหารองค์รวม

- 2.1.2 วินิจฉัยโรควินิจฉัยแยกโรควางแผนการรักษา บำบัดรักษารอยโรคในช่องปากที่พบบ่อยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.3 ส่งต่อและประสานงานกับทันตแพทย์ผู้ชำนาญและหรือแพทย์ผู้ชำนาญ ในการบำบัดรอยโรคในช่องปากอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.4 เลือกใช้ชนิดที่เกี่ยวข้องกับงานทันตกรรมได้อย่างเหมาะสม
- 2.1.5 ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ป้องกันโรคทางทันตกรรม ตรวจวินิจฉัย วางแผนการรักษา บำบัดรักษา ผู้ป่วยเด็ก จัดการพฤติกรรมเด็กแบบไม่ใช้ยา (non-pharmacological method) อย่างเหมาะสม
- 2.1.6 บำรุงฟันแบบซับซ้อนด้วยวิธีบูรณะโดยตรงในช่องปาก (direct technique)
- 2.1.7 รักษาคลองรากฟันในฟันหลายคลองรากที่ไม่ซับซ้อน
- 2.1.8 รักษาโรคปริทันต์อักเสบเฉพาะตำแหน่ง รวมถึงศัลยกรรมปริทันต์วิธี gingival curettage ,gingivectomy, gingivoplasty , open flap debridement แก้ไขปัญหาความล้มพันธ์ ระหว่างโรคปริทันต์กับงาน ทันตกรรมสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.9 แก้ไขอันตรายจากการสบฟัน ที่ผิดปกติเฉพาะตำแหน่ง ทำเฝือกฟันชั่วคราว
- 2.1.10 บำรุงฟันที่ได้รับการรักษาคลองรากฟันแล้วอย่างเหมาะสม
- 2.1.11 ใส่ฟันเทียมชนิดถอดได้และชนิดติดแน่นในผู้ป่วยที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน
- 2.1.12 ดูแลรักษาทางทันตกรรมให้ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการผ่าตัดในช่องปาก ตั้งแต่ก่อนจนถึงหลังการผ่าตัด
- 2.1.13 เขียนใบสั่งการต่างๆในโรงพยาบาลเพื่อการรักษาทางทันตกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 2.1.14 ถอนฟัน ผ่าตัดฟันคุด
- 2.1.15 ทำศัลยกรรมแบบไม่ซับซ้อนเพื่อเตรียมช่องปากก่อนใส่ฟันเทียม

2.2 ความสามารถทางวิชาชีพ(Professional competencies)

- 2.2.1 จัดการผู้ป่วยที่เกิดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ในคลินิกทันตกรรม
- 2.2.2 รักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดบริเวณช่องปากและใบหน้า โรคที่เกิดจากความผิดปกติของ บบภูมิคุ้มกัน รอยโรคก่อนเกิดมะเร็ง การติดเชื้อของเยื่อเมือกในช่องปาก

- 2.2.3 ตรวจ วินิจฉัย วิเคราะห์และวางแผนการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้น ซึ่งอยู่ในขอบเขตการเคลื่อนฟันเฉพาะตำแหน่งโดยเครื่องมือชนิดถอดได้หรือส่งต่อได้อย่างเหมาะสม
- 2.2.4 รักษาเบื้องต้นโดยทำแผ่นปิด (obturator) ในเด็กแรกเกิดที่ปากแหว่งเพดานโหว่
- 2.2.5 บำรุงฟันที่ซับซ้อนด้วยชิ้นงานที่สร้างจากห้องปฏิบัติการ(indirect technique) บำรุงฟันเพื่อความสวยงาม และบำรุงฟันที่ได้รับภัยอันตรายจากอุบัติเหตุ
- 2.2.6 รักษาคลองรากฟันในฟันหลายคลองรากหรือฟันคลองรากเดียวที่มีลักษณะซับซ้อน ฟันที่ได้รับภัยอันตราย/อุบัติเหตุ และฟันที่ต้องได้รับการรักษาคลองรากฟันซ้ำ
- 2.2.7 ทำศัลยกรรมปริทันต์ วิธี ostectomy, osteoplasty, crownlengthening, hemisection, root amputation, frenectomy
- 2.2.8 ผ่าตัดฟันฝังที่ไม่ซับซ้อน
- 2.2.9 รักษาผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อจากฟันถุงน้ำขนาดเล็กและเนื้องอกในปากชนิดไม่ร้ายแรง
- 2.2.10 ตัดชิ้นเนื้อในช่องปากเพื่อการส่งตรวจทางพยาธิวิทยา
- 2.2.11 ประเมินสภาพผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุขากรรไกรหัก ทำการบำบัดฉุกเฉินและส่งต่ออย่างเหมาะสม
- 2.2.12 ให้การบริหารทันตกรรมพร้อมมูลในผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ (Dental care in special patient) ได้แก่ ผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ ผู้สูงอายุและผู้ที่มีความพิการประเภทต่างๆ